

V MOSTECKÉM DRAMAŤÁKU JSEM ZAŽIL ROKY PROMĚNY

Rozhovor s performerem, hudebníkem a mosteckým rodákem Matějem Výborným

Právě dokončuješ studium nonverbálního herectví na pražské HAMU a působíš v profesionálních divadelních projektech. Jaké byly tvoje začátky v Mostě?

Odmalička jsem dělal judo, to pro mě bylo hlavní, myslím, že to bylo celkem 14 let. A do toho jsem začal dělat divadlo na ZUŠ F. L. Gasmanna u Pavla Skály a potom i u Bány Gréeové. Zároveň jsem chodil na klasickou kytaru ke skvělému panu učiteli Andělovi. Ale musel jsem tam chodit i na hudební nauku a učit se noty, což mě prostě nebavilo. A tak jsem si tam místo not kreslil do sešitu graffiti. A jednou paní učitelce připadlo, že ten jeden obrázek vypadá jako symbol vagíny, což jsem sice nechtěl, mělo to být písmeno „S“ v graffiti stylu, ale zkrátka to vedlo k tomu, že mě z nauky vyloučili a už jsem tam chodit nemusel. Po čase jsem odešel i z kytary a začal jsem hrát věci, co bavily mě.

Ve čtvrtek jsi měl koncert v OC Central, jaké to bylo?

Bylo to skvělé, a navíc jsem tam potkal kamaráda, s kterým jsem kdysi chtěl v Mostě založit metalovou kapelu. Tu jsem chtěl založit i s Matoušem Rybákem, který je teď na DAMU, ale nakonec jsme se sešli až na dramaťáku.

Jakým způsobem jako hudebník tvoříš?

Začínám od textu. Většinou jdu rovnou do procesu tvorby, vycítím moment a pak to zkrátka plyne. Často hned přemýšlím i nad melodií a flow té písně.

Jaké jsou tvé inspirační zdroje?

Určitě je to Vlasta Redl. Když jsem byl mladší, tak byly také kolem mě hodně písně Jaromíra Nohavici a zásadní kapela v mém životě je Hop trop. Rozhodně mě ovlivnilo také to, že můj táta je bluegrassový muzikant. A čerpám taky z českého rapu.

Jak formující pro tebe byly roky v mosteckém dramaťáku?

Zásadní. Hodně jsem prožíval roky, kdy jsme jezdili po festivalech. Mohli jsme společně vytvářet představení a pracovat přímo s tím, co nás tehdy zajímalo. Myslím, že to pro mě byly opravdu roky proměny a uvědomění zásadních věcí. V jednom souboru, který vedl Pavel, jsem našel vztah k pohybovému divadlu. Ale bylo to i poznávání toho mimodivadelního, poznávání otevřenosti k lidem a tolerance. Byli jsme v jednu dobu hodně silný kolektiv. Vybavuji si náš soubor Stinné stránky a představení Hru na Zuzanku. Takhle zpětně si říkám, že to bylo taky poznávání ceny přátelství, ale taky ponorky, protože jsi stále se stejnými lidmi.

Kudy vedla tvoje cesta na HAMU, kde teď dokončuješ studium nonverbálního divadla?

Od Pavla Skály jsem dostal pozvání do kolektivu, kde jsme nakonec byli čtyři, bylo nám 15 nebo 16 a tvořili jsme

převážně skrze pohyb a hru, nešli jsme tolik do psychologických hloubek. Dostali jsme možnost tvořit. A pak pro mě byl inspiraci Radim Vizváry (mezinárodně uznávaný mim, pozn. red.), jehož představení Sóló jsem viděl na Jiráskově Hronově. Dál už mě to navedlo přímo na katedru nonverbálního divadla.

A co si mám představit, že se studuje v rámci nonverbálního divadla? Většina lidí si asi představí klasického mima.

Pro mě je nonverbální divadlo vlastně pohybové divadlo v celé jeho šíři, k publiku zkrátka promlouvám především skrze pohyb. A studium pro mě bylo komplexní nejen jako pro herce, ale také jako pro tvůrce.

Jakým projektům se teď věnuješ?

Pracuju na inscenaci s BodyVoiceBand, která se jmenuje Mezi vrstvami a budeme ji uvádět v Plzni a bude imerzivní, takže do ní budeme zapojovat publikum.

DÍKY OSTATNÍM SE DOKÁŽEŠ UVOLNIT ALESPŮŇ V TANCI

Rozhovor s autorem textu a režisérem Janem Danielem a dramaturgyní Barborou Smolíkovou

Jak vaše inscenace vznikala?

Jan: Nejdřív jsem v našem souboru režíroval představení Pomeranč, což bylo moje první seznámení s divadlem, protože jsem vystudovaný filmový režisér. Chtěl jsem si zkusit napsat tvar, který bude víc divadelní. Scénář vznikl v roce 2023, pak jsme to společně s dramaturgyněmi Aničkou a Bárou upravovali a první čtená byla až v červnu 2024 a pak probíhaly ještě další úpravy.

Bára: Jan přišel také s konceptem, že to celé bude situace ravu (párty s elektronickou taneční hudbou, pozn. redakce). Dál jsem řešili hlavně oblouky jednotlivých postav a jevištní řešení.

Co byl impuls k napsání scénáře?

Jan: Byl to aktuální pocit strachu. Pocit, že si nic neužívám, že mě to omezuje v tom, abych byl šťastný, protože neustále myslím na smrt.

Náměty tedy vychází od tebe, nebo herecký soubor přidával další příběhy?

Jan: Vychází to ode mě. Bral jsem to jako studii svého strachu ze smrti a atributů toho, čeho se bojím. Například sportovkyně, člověk, který má pořád pocit, že něco nestíhá a že si musí napláňovat život, protože jednou skončí.

A jak se k tomu všemu přidal rave?

Jan: Já vlastně popravdě vlastně nejsem moc rejvovej člověk a spíš mě to baví jako prostředí, které má neustálý rytmus. Člověk z něj nechce

vystoupit, může se v něm ztratit, ale zároveň z něj může rychle vystřízlivět a odejít. Postavy se tam mohou potkat, aniž by o sobě cokoliv věděly. Je to jako srdce, tlukot, který máme uvnitř. Rave je na jednu stranu anonymní, ale na druhou stranu se tam díky ostatním dokážeš alespoň v tom tanci uvolnit.

Měli jste také taneční tréninky?

Jan: Neměli jsme žádné fitko, ale pohybovou spolupráci ano – Janu Hampl Marouškovou, kamarádku z HAMU, která nám pomáhala hledat pohybový klíč pro každou postavu. A taky jsme měli jeden techno workshop s Natálkou Vackovou, která s námi udělala speciální techno-terapii.

Jste převážně generační soubor z přelomu tisíciletí. Je to pro vás taky generační výpověď?

Bára: Řekla bych generační výpověď v určité míře. Na začátku jsme se s herci bavili o tématech jednotlivých postav a jak s nimi konkrétně rezonují.

Jan: Říká se mi špatně to, jestli je to generační výpověď. Někdo říkal: „Hele, já vlastně s výkladem toho, jak to říkáme, nesouhlasím. Já jsem si ten strach z konce zpracoval jinak.“ Ale pak do toho šel s tím, že je to zobrazení jiného pohledu. Jestli je tam něco, v čem se všichni různou měrou nacházíme, tak je to neustálý spěch a tlak, který postavy snášejí, a kvůli kterému se začnou zavírat samy do sebe.

Nenapadlo vás, že si tady uděláte DJ set v šapito za divadlem?

Jan: Zatím nás to nenapadlo. V Radaru jsme už třikrát zkusili verzi, kde nemáme v hledišti jenom židle a máme to uzpůsobené tak, aby si publikum mohlo zatrsat s námi. Už když se vchází do sálu, tak tam hraje Štěpán, který je také autor hudby. A na konci jdou postavy mezi lidi a všichni tančí společně.

Johana Jurášová

TANČI, DOKUD MŮŽEŠ

Divadlo Radar / Za oponou přivezlo na Piknik inscenaci 2112. Osmdesátiminutová rave party, při které jsou herci téměř neustále v pohybu, tematizuje neklid z vlastní konečnosti a vědomí neúprosně ubíhajícího času.

Narodíme se, žijeme, umřeme. Všechno se prolíná, všechno se cyklí. Všechno začíná a končí.

Účastníky této rave party je sedm lidí: novinář, ochotník, doktorka, knihomolka, učitelka, řidič, okurkářka a kalič. Život každého z nich ovlivňuje téma smrti, ať už formou lékařských skriptů nebo článků o apokalypsách. Jak se vyrovnat s vědomím, že každý na sobě máme datum expirace?

Inscenátoři přetavili samotné téma hry ve výrazný pohybový gestus. Neustálý, nekončící pohyb ztělesňuje hlavní téma: chytrý režijní klíč, skrze který Jan Daniel staví působivé scénické obrazy. Ty diváka provokují k přemýšlení, nabízí mu prostor pro zkoumání vlastních asociací a zážitků, které v nich scénická rave koláž rozrezonuje.

Celý tvar funguje určitě i díky skvělému hereckému napojení souboru. Herci ovládají pohybovou partituru, skrze kterou umně staví situace a naplňují režijní obrazy. Fungují jako individua, zároveň ale tvoří organický dav.

Hudební složku, která definuje temporytmus inscenace, vytváří live DJ. Variuje se především jedno hudební téma, které se místy zrychluje a zpomaluje, celkový dojem z pohybu herců je ovšem poměrně konstantní, inscenátoři jako by záměrně nevyužívali extrémů. Monotematická hudba a poměrně neměnné tempo jsou podle mě inscenačním záměrem, tato cykličnost ve výsledku funguje jako neúprosný metronom, který na diváka podvědomě působí jako další inscenační prvek.

Scénické obrazy se tvoří na platformě textu, koláže střípků odrážejících různé podoby strachu ze smrti. Jedná se o skrumáž čísel, dat, článků, citací a zdánlivě náhodných rozhovorů křehkých cizinců. Tyto fragmenty se spolu s pohybem a hudbou skládají v celek a získávají na významu až v divákově hlavě, kde se propojují s jeho vlastními asociacemi a prožitky. Bez divácké participace se to zde zkrátka neobejde. Úspěšné přijetí inscenace proto hodně záleží na kondici publika a jeho ochotě s jevištním tvarem komunikovat.

Já osobně jsem s inscenací v první části rezonovala, oceňovala jsem silné, sebevědomé režijní gesto, precizní herecké napojení i samotnou volbu tématu. V druhé půlce pro mě začalo být náročné s tímto asociacním vlakem udržet tempo a forma pro mě osobně převýšila nad obsahem.

Tento vývoj přičítám především velkému množství faktografických údajů. Postavy jako knihovnice nebo doktorka přinášejí na scénu hlavně fakta a statistiky, jejich pozadí, prožívání a vnímání světa pro mě zůstávaly dost nečitelné. Nejsem si jistá, nakolik šlo o vědomý inscenační záměr, protože příběh sportovkyně je v tomto ohledu vystaven jinak a divákovi nabízí mnohem více záchytných bodů pro porozumění a empatii v lidské rovině, nikoliv jen v té faktografické.

Na základě svého diváckého zážitku si na závěr dovoluji položit otázku, zda by právě zřetelnější kontury vnitřního života postav, jejich postoje, emoce a prožívání – na úkor částí faktografických dat – nepomohly předejít únavě z neustálého domýšlení intelektuálního kontextu a nepřinesly tak divákovi silnější emoční prožitek z celé inscenace.

Hana Marvanová

Já bych se chtěl oficiálně za Dolní Břežany omluvit, že jsme odcizili kostýmy, které jsme ale pak navrátili. Byl to opravdu omyl, spletli jsme si IKEA tašky. A představení? Duc, duc, no.

Daniel z Dolních Břežan

Navrhuju, aby z toho udělali prostě koncert, abychom mohli všichni tancovat, to by bylo boží. Takhle jsem já seděla a oni tancovali. Chtěla jsem tancovat s nimi.

Klára z Dolních Břežan

Nejsem na diskotéky, málem jsem tam umřela. Nesnáším to duc, duc, duc, prostě jsem tam usínala. Možná je to tím, že to bylo po obědě. Ale bylo to hodně našláplé a bylo tam hodně energie!

Rudá Sonja z Českého Těšína

Něco ode mě chtěli, ale fakt vůbec nevím co.

Magda z Prahy

Jsem zmatenej. Celkově bych to nazval výpovědí generace, ale prostě mě to mate a je to pro mě těžké uchopit. A ještě spíš je to výpověď jedné taneční party.

Mirek z Rumburku

Začátek mě chytnul, ale nevím, co si o tom celém mám myslet.

Tonda z Lomnice nad Popelkou

ZABIJÁKA MILUJU UŽ SKORO TŘICET LET

Rozhovor s režisérem Janem Peškem

Čím tě pětatřicet let stará americká drsná hra tak uhranula, že ses rozhodl ji inscenovat?

Miluju ji skoro třicet let, protože jsem kdysi v Jihočeském divadle viděl jedno, myslím si, že jedno z prvních představení v České republice. Režie Martin Glaser, dramaturgie Olga Šubrtová. A jako teenager, který měl rád tarantinovky, jsem se do toho samozřejmě velmi zamiloval. Pak jsem se dostal k divadlu a stále se mi vracelo na mysl: co kdybychom udělali Zabijáka? Stále jsem o tom přemítal. Podle mého názoru je ten text výborně napsaný. Škrtili jsme v něm minimálně, udělali jsme opravdu malé zásahy. Je v něm výborná zápletka, zajímavé rozuzlení. Takže pak už to byla jasná volba.

Říkáš, že jsi škrtil minimálně, a tak máte hodně ambiciózní stopáž, přes dvě hodiny. Nebál ses, že tak rozsáhlé představení na takto velké ploše, které je velmi specifické, není pro každého diváka?

Samozřejmě, není to pro každého diváka. Byla to vlastně moje druhá režie u nás v divadle a já mám vždy respekt, stále se nepovažuji za nějakého etablovaného režiséra, to rozhodně ne. Nicméně to téma pro mě bylo tak lákavé, že jsem zahodil strach, oslovil jsem lidi, mou spolupracovnicí byla Jana Plachá, která hrála roli Vicky. Ta mě v tom ještě povzbudila. Chtěli jsme to začít dělat před covidem. Ale přišel covid a nakonec měla hra premiéru v roce 2024. Stylově na Valentýna, je to love story.

V souboru jsi měl podporovatelku. Co zbytek souboru?

Je pravda, že když jsme měli první čtenou zkoušku a přestali se smát, zazněly obavy: „To až naši zaslouží důchodci uvidí, tak nás vyhodí z divadla.“ Takže strach, jak na to zareaguje okolí, byl. Ať už to naše divadelní, tak i vlastně naši stálí diváci. Protože co si budeme povídat, jsme amatérské divadlo, kam chodí lidé na klasické komedie, francouzské konverzačky, odreagovat se. Ale i tohle byl vlastně jeden z důvodů dostat k nám do divadla trochu jiné publikum. Mladší, zkrátka jiné. A samozřejmě taky my jako herci nebo tvůrci jsme si od těch francouzských komedií chtěli trochu odpočinout.

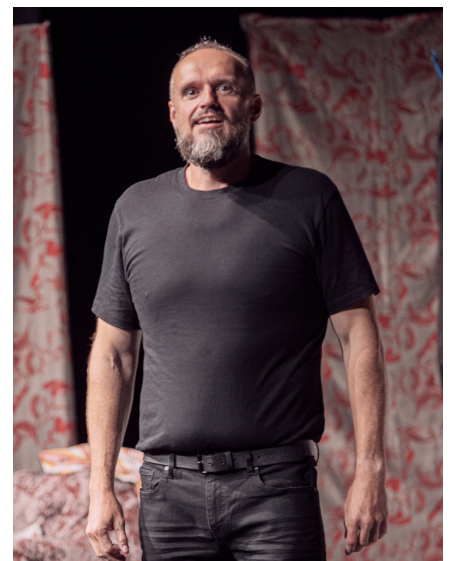
Jak to dopadlo?

Po představení za mnou přišla většina se slovy: „Není to šálek mého čaje, ale klobouk dolů.“ A vzali to jako kvalitní hru. Z divadla nás nevyhodili.

Jak těžké bylo pro tebe jako pro režiséra a pro protagonisty inscenovat vypjaté sexuální a násilné scény?

Co se týče užívání vulgarismů nebo přímo explicitních sexuálních scén, nechtěl jsem herce nutit do ničeho, co by jim bylo nepříjemné. Kde by se museli přemáhat. Protože si myslím, že by to nebylo pravdivé a divák by to poznal a nevěřil tomu. Na druhou stranu si nemyslím, že bychom to nějak extra zjemňovali, ale prvoplánově šokování úplně nebyl můj hlavní režijní záměr. Takže i z toho důvodu jsme občas leccos zjemnili, ale zase byly i scény, kde jsme třeba sami přitvrdili.

Martin Rumler

JAK MŮŽE MÍT RÁDA NĚKOHO, KDO JÍ UBLIŽUJE

Moderní americké drama je charakteristické svým kotvením v konkrétním okamžiku v konkrétní zemi a konkrétních lidech – prostřednictvím konkrétních reálií předkládá univerzální lidskou zkušenost (ideálně v rodinné situaci). K dramatikům tohoto směru se řadí Eugene O’Neil, Arthur Miller nebo Tracy Letts. (Nevyžádaný zábavný fakt o světě: inscenace Smutek sluší Elektře v NDB před několika lety byla jedna z prvních, ke kterým dělala živou hudbu kapela PAST, tak oblíbená v těchto kruzích.) Na tento proud navazuje Tracy Letts svou hrou Zabiják Joe. Vypráví příběh americké rodiny žijící v neutěšených poměrech na periferii společnosti, kde je každý alkoholik, prostitutka (no slut shaming), podvodník, ale hlavně mrzká sketa.

I přes zdánlivě nepřekonatelnou přehlídku otrěsných životních podmínek (zahrnujících drogy, alkohol a násilí) se situace zmaru stále stupňuje – odhalují se traumata z dětství a plán zbabavit se člena rodiny jen kvůli penězům. Součástí rodiny je i mladá žena – fyzicky dospělá, mentálně vyspělá jako dítě. Ona představuje poslední ostrůvek morálky tohoto světa, protože nad ní více či méně všechny ostatní postavy drží ochrannou ruku – nebo minimálně mají hranice, za které nezajdou. Ačkoli dívka nejdřív působí jako vedlejší postava v příběhu o plánu na zabití matky, postupně se veškerá tenze kumuluje hlavně kolem ní. Hlavní aktérkou se stává v momentě, kdy si ji vymíní jako zálohu nájemný vrah a její rodina se postupně (s různou mírou ochoty) podvolí. Na pozadí prostředí, které už nemůže podlehnout větší morální zkáze, se najednou objevuje reálné morální dilema. Dívka existuje v soužití se sadistou, který ji sexuálně zneužívá, na druhou stranu o ni ale pečuje daleko lépe než její vlastní příbuzní. Vidíme náznaky toho, že k němu chová i pozitivní city a odmítá variantu, kdy by ho ztratila. Drama tak přináší silné téma toxického vztahu a závislosti slabšího na silnějším

– paradox dítěte, které nepůjde udat násilného rodiče, protože rodič není jen násilníkem, ale i ochráncem.

Dramaturgický výklad situací v režii Jana Peška podporuje rozvíjení tohoto tématu. Vicky se při prvním sexu s Joem nebrání, pouze pláče. Je přemožena pouze jeho chladnými příkazy, fyzického násilí není potřeba. Celá inscenace spěje k poslední scéně, kdy dívka míří na násilníka zbraní. Končí tak zoufalým obrazem bezvýhodnosti člověka, který má v rukou moc ovlivnit svůj osud, ale ať už zvolí cokoli, bude to špatně. Herecké výkony hlavní dvojice jsou čím dál přesvědčivější. Přes počáteční pochybnosti se zpevňují, jsou konzistentnější, a dvojice ukazuje, že spolu je silnější. Představitel Joea Coopera (Vratislav Malý) dokáže být jemný a ledově klidný zároveň. Přestože nejdřív působí příliš měkce, jemností později dodá obudný rozměr svému sadismu. Hlavní herečka (Jana Plachá) má za úkol ztělesnit mentálně opožděnou ženu, což je jeden z nejnáročnějších úkolů. Ačkoli její fyzické pojetí jakoby imitace malého dítěte má svá omezení, dokáže se držet v určité přirozenosti. Hlavní dvojice mezi sebou dokáže vystavět opravdickou tenzi. O něco méně přesvědčivé, ale stále silné herecké souhry je dvojice schopna v interakci s představitel Vickyina bratra Chrise (Martin Havlín), v situacích s rodiči schopnost partneriny částečně upadá. Představitelé vedlejších postav rodičů se místy potýkají s vlastní škatulkou příliš na to, aby přes ni mohli jednoduše komunikovat s ostatními na place.

Při odchodu z divadla jsem zaslechla jednoho z vycházejících diváků, který dle svých slov nedovedl pochopit, jak může dívka i po znásilnění vzhlížet k někomu, kdo jí ublížil. Vytykal tak inscenaci její nerealističnost. Ale právě to je nadstavba, kterou si budějovičtí uvědomují, a kterou dokážou svým výkladem a svými hereckými výkony vystavět.

Johana Jurášová

Mám ten text velmi ráda, i proto, že jsme ho v Kralupích děláli, ale tady se to nepovedlo a velmi mě to mrzí. A prosím vás, udělejte něco s těmi dveřmi a se světlem na diváky. Taky se ptám, proč pak Vicky zabije, vždyť na ni nebyl vyvíjen žádný tlak? Je mi to líto. Měli by taky škrtat, prosím.

Helena z Kralup

Mám trochu nevýhodu v tom, že jsem viděl minimálně deset různých adaptací, asi jako každý. A myslím si, že oni zahráli některé věci moc dobře a některé výkony tam byly docela dobré. Ale také tam mají mnoho nedůsledností. Myslím si, že když si vyberou takovou látku, kterou každý divadelník tak notoricky zná, tak by se měli snažit to udělat co nejpečlivěji. A velmi mě mrzelo, že tam spoustu věcí měli opravdu nedůsledně, nedotaženě udělané.

Robert z Plzně

Mám dojem, že této coolness dramatičky by slušelo trochu filmové klipovitosti. Že na jevišti to tahle udělané působí po těch třiceti letech trochu zdouhavě a nudně.

Jana z Pardubic

Ukoukli si velké sousto a úplně ho nerozkousali. Přitom vidím, že mají chuť, chtějí, baví je to, ale asi Lettse nepřečetli úplně přesně. Možná, kdyby se nebáli škrtat, zkoncentrovali příběh, líp by vystihli jeho podstatu. A pardon, Joe nemá charisma a zadek.

Lenka z Hradce

Velmi oceňuji typové obsazení rolí, protože to je úplně neskutečné, jak mi tam ti herci sedí.

Vendula z Krumlova

Říkám si, jestli vlastně dokázali pochopit text a záměr autora. A moc rozmělnili své snažení tím, že se soustředili na ten první plán šokujícího textu. Mrzí mě, že z postavy Joea udělali jen násilníka, nelidsky negativní postavu. Podle mě takový úplně není a moc to ublížilo jak jemu, tak vyznění celé inscenace.

Martin z Jihlavy

Hustý a sprostý. Ale bylo to dlouhý.

Karel z Vršovic

HOVNO MŮŽEŠ ŘÍCT JENOM JEDNOU

Rozhovor s režisérkou Kateřinou Malečkovou

Co vás v divadle inspiruje?

Na začátek musím říct, že nejsem vůbec žádný režisér. Jsem ten člověk, co režíruje, protože chce hrát divadlo a není režisér. Takže si musím vymyslet hru a najít si do ní lidi. Máme dobrou partu, takže oni se režírují všichni navzájem. Já je nechám být a jenom je občas servu, když nechodí na zkoušky.

Jak jste si v případě téhle hry rozdělovali role?

Jestli se mi něco povedlo, tak je to obsazení. Chtěla jsem tento text hrát už před třemi lety. Získala jsem na to noty (tzn. scénář, pozn. red.) a pořád jsem si dávala kamarády do škatulek podle toho, kdo by koho mohl hrát. Nejtěžší byl pan Nitranský. Když mi na to kývl, bylo to jako prdel na hrnec. Ne každý si ze sebe umí udělat srandu. Přišlo mi, že každý je povahou takový, jakou postavu hraje.

Takže jste hledala lidi, kteří si umí ze sebe udělat srandu? To musíte mít skvělý ansámbl.

Ano. S některými jsem už hrála, s některými ne. Nejhezčí bylo zkoušení. Moc jsme se nasmáli. Původně jsme měli velké plány, co všechno tam uděláme, ale nakonec mi přišla škoda kazit si to nějakým šoupáním a přeskakováním. Takže jsme to nakonec zminimalizovali. Trochu mě inspirovalo i to, že jsem také členkou SVJ. Tam taky nikdo neskáče!

Přemýšleli jste o rozestavení do arény jako v původní verzi?

Původní verzi jsem viděla, a taky se na nás přijel podívat do Blatné pan Havelka, který se mě ptal na to samé. Ale když

jsem viděla originál, hrozně mi vadilo, že jsem některým hercům koukala pořád na záda. Mám ráda, když můžu pozorovat mimiku lidí a oceňuju, že umí hrát i lidi, kteří nemluví. To je totiž hrozně těžké. Hráť jako pan Sokol? To je neskutečné.

Naráželi jste někde na hranice textu? Museli nebo chtěli jste si předlohu přizpůsobovat?

*Pan Zahrádka: *vchází do místnosti**

Vojta, co měl hrát pana Švece, nejdřív úplně hrát nechtěl. My nemáme rádi moc sprostých slov. Takže když tam měl mluvit škaředě o svojí mámě, řekl, že to prostě neřekne.

*Pan Zahrádka: *odchází**

Já jsem na to odpověděla, ať si řeknou jenom to, co chtějí. Takže tam zazněla i sprostá slova. Kdysi jsme měli principála, Fandu, byl to hrozně milý člověk. A ten říkal: hovno můžeš říct jenom jednou, ale jen když se to hodí, a už to víckrát nedělej. Nám tam zaznělo víc sprostých slov, ale doufám, že to nebouchalo do očí. Jinak jsme v textu vynechali jen děti manželů Zahrádkových.

Co jste si na režii téhle inscenace vyzkoušela nového?

Jiné to bylo hlavně v počtu lidí. Ze začátku jsem si říkala, že to bude pohoda – budeme mít na stole noty. Ale aby to mělo dynamiku, aby to neztratilo rychlost, to bylo hrozně těžké. A museli jsme fakt zkusit všichni.

Johana Jurášová

VLASTNÍCI ZA ČTVRTOU STĚNOU

Málokdy se povede, aby se do jedné komedie podařilo vložit základní filozoficko – kosmologické poznání, že v mikrokosmu (struktuře hmoty) je obsažen celý makrokosmos, že vývoj jedince je zkrácený vývoj druhu, že velké a malé dějiny, vloženy jedny do druhých, se sobě podobají. Trochu se omlouvám za tenhle učený úvod, ale chci tím jen připomenout, že Jiří Havelka v náhlé inspiraci reálnou zkušeností napsal komedii, v níž na půdorysu schůze společenstva vlastníků vystihl křehkost, pomalost a problematičnost demokracie. Jinak řečeno, že správa domu se podobá správě státu. Zapracoval do komedie i obtíže byrokracie, i xenofobii a homofobii, ukázal, jak je to těžké se spoluvlastníky, kteří trpí nedostatkem intelektu, i s těmi, kteří jsou chytří až dost, ale jen ve svůj vlastní prospěch. Dostal do komedie i lpění na starých pořádcích a zdánlivých jistotách, i prohnatost těch, kteří se ohánějí vzájemnou důvěrou a dobrými vztahy. Předvedl i uvědomělou rovnoprávnost, která vůči dominantní ženě vyvolává antipatie a submisivního muže zbavuje důstojnosti. Všichni to známe a v tom spočívá spolehlivý základ dobré komedie.

Další pravidlo dobré komedie (té moderní, antické nebo commedie dell arte se to netýká) je to, že každá postava musí mít svou vlastní uvěřitelnou (i když protivnou) pravdu, že každá motivace, i ta nejpodlejší, je nějak lidsky pochopitelná. A to je u Vlastníků ten nejtěžší úkol: naplnit herecky postavy tak, aby nebyly ploché, abychom před sebou neviděli jen typy, ale lidi. Tak paní Roubíčková je sice naprosto nesnesitelná svou byrokratickou umanutostí, ale v pozadí té nesnesitelnosti je přece úcta k právu a korektním postupům. Paní Zahrádková jako předsedkyně společenstva sice ztrácí glanc i nervy tím, jak tlačí na pilu, ale její snaha věci zlepšit je upřímná. Příšerná paní Horváthová ukazuje, že takovéhle povahy nezmizely s domovnictvím nebo členstvím v neblaze proslulých uličních výborech, ale jsou vlastností určitých nízkých povah („někdo se rodí básníkem a někdo zase domovníkem,” říkala moje matka na adresu podobných osob). A tak dál, není místo na to, vyjmenovávat všechny. Ale nemůžu přejít postavu z nejdůležitějších, inženýra Kubáta, přítele starých pořádků, ze kterých dokázal vytěžit pro sebe maximum a teď hází vidle do všeho nového, protože se mstí za ztrátu svých výsad (například držení klíčů prakticky ke všem bytům i vlastnického listu k nejméně třem). Tato postava není jen zabezděná a zlomyslný blb, jak je interpretována v inscenaci Spolku divadelních ochotníků z Blatné.

Je až mrazivým obrazem toho, jak s demokracií můžou zamést ti, kterým stačí říct „neexistuje“. Nebo „stačilo.“

Prekvapilo mě, jak sympaticky a vlastně neškodně v inscenaci působí dvojice bratrů Čermáků, kteří v době prvních uvedení Havelkovy komedie působili jednoznačně jako představitelé mafiánského uchopení moci. Z inscenace ochotníků z Blatné odcházím s pocitem, že tak, jak to ti dva navrhuji, se konečně věci v domě pohnou vpřed. Manželství Zahrádkových je rozvráceno, pan Nitranský aby se odstěhoval, Procházková si nechá za solidaritu zaplatit, profesor Sokol brzy umře a ti dva elegantní šifři se s Kubátem nějak domluví.

Cestou z divadla se můžeme jen ptát, proč vlastně ještě nemáme euro, proč jsme neratifikovali Lisabonskou smlouvu, proč nemáme v zákoně manželství pro všechny, proč je čím dál tím méně žen ve veřejných funkcích a když, tak jsou to domovnice jako Horváthová, proč idiotsky šetříme na potřebných věcech a nedokážeme se rozhoupat k zásadním investicím.

Promiňte, že po úvodním filozofování na závěr politizuji. Vážím si výkonu Miroslavy Nové, představitelky paní Roubíčkové, protože v něm tu zoufalou dvojí, na závěr prohranou pravdu vidím. Jemnými, nenápadnými prostředky hraje Josef Kohout submisivního manžela Zahrádku. Představitelé Kubáta a Nitranského své postavy trochu příliš zplošťují na karikatury. Představitel pana Nováka mluví skoro vždy zády k publiku a často nevíme, co říká.

Což mě na závěr přivádí ke scénografii, na kterou nemá komedie žádné požadavky: prostě schůzovní prostor. Ale neubráním se pocitu, že čtvrtá stěna inscenaci oslabuje tím, že nás nebere do hry, jako publikum nás vyčleňuje ze schůze a dovoluje nám být pouhými pozorovateli. Umožňuje nám tím také, aby se nás to zase tak moc netýkalo, aby to zkrátka zůstalo v domě.

Alena Zemančíková

Skvělý, výborný představení, úžasný.

Jana z Rakovníka

Konečně jsme se po tom předchozím představení pobavili. Spravili jsme si náladu.

Jiří ze Sedlčan

Všichni byli skvělí. V tomhle představení byli fakt všichni skvělí.

Manželka Jiřího ze Sedlčan

Bylo to místy nekorektní, občas mě to štvalo.

Pepička H. z Hustopeč

Blatná v plné síle.

Bohumil z Korozluk

Užil jsem si to. Jsem pravděpodobně jediný člověk na planetě, co poprvé v životě viděl Vlastníky. Jediné, co bych změnil, by bylo vypracování tempa a rozpracování komediálního timingu některých postav.

Matěj z Bohušovic nad Ohří

Skvěle to všechno ustáli. Vyrželi nic nedělat. To je hrozně. Jako kufr chci velice ocenit, že když tam ten člověk byl, tak tam opravdu byl.

Róza z Horních Řepčic

Vyzdvihla bych herecké výkony. Bavili mě ti lidi, bráchové, Zahrádkovi, pan komuniste byl taky super. Herecky super.

Eliška z Litoměřic

Přišlo mi, že soubor jde čistě jen po fórech a pomíjí postavy a vztahy mezi nimi. Řada situací tak neměla vybudovaný základ, ze kterého myslím měly vyplýnout.

David z Prahy

Dokončení ze strany 1...

Pak také hraju v novocirkusovém představení pro batolata ŤukyŤuk pod uskupením FysioART a chystám se točit film se studenty z FAMU.

Je něco, co bys vzkázal účastníkům festivalu? Proč má smysl sem jezdit?

Pro mě je to určitě o setkání lidí z různých komunit. Když jsi z divadla, které má k dispozici sál s portálem a s mixpultem, tak je dobré vidět, co můžou dokázat lidi, kteří tvoří „v kůlničce“ a objíždějí republiku s dodávkou. Přijde mi důležité, že všichni chceme tvořit o tom, co se děje kolem nás.

Filip Novák

Gastro tip

Kdo prošmejdil mostecké divadlo i jeho okolí, už samozřejmě ví, kde se najíst nebo napít. Ti z vás, kteří tu byli už vloni, ale třeba přehlédli, že letos je už otevřený Divadelní klub, který nabízí přece jen komornější prostředí než ostatní osvěžovny.

Točí se tu Bernardovo pivo a nealkoholická švestka ze stejné firmy, jinak je nabídka vlastně tradiční. Dočkáte se tu teplých i studených jídel a letos přibyla také nabídka svačinek na cestu.

Jo, a otevřeno je od desíti do desíti.

Marek Douša

A přece se (v Mostě) točí

NEMOCNICE NA KRAJI MOSTU

Napišu-li Nemocnice na kraji města, každý v této zemi přinejmenším tuší, o co se jedná, protože je to jedna z ikon československé filmové tvorby, a to hned od prvního uvedení 5. listopadu 1978.

Četl jsem různé údaje, kolikrát byl tento seriál znovu uveden, a řekl bych, že s jistotou to byly nízké desítky repríz; já jsem Nemocnici viděl zcela jistě v době, kdy byla uvedena premiérově, a potom jsem snad zahlédl nějakou reprízu, když si ji pouštěli štangasti v nějaké spřátelené restauraci.

Teď, když zkoumám filmové a televizní projekty, které se natáčely v Mostě, jsem se tedy ponořil do hlubin internetu a s údivem vidím, že asi všechno, co mohlo být o tomto seriálu řečeno, se stalo mnohokrát, takže soudím, že seriál je stále oblíbeným večerním programem v mnoha domácnostech.

Z těch faktů, které mě opravdu baví, zmíním tři. Seriál si ve své době získal nebývalou popularitu nejen v tuzemsku, ale jeho verze vysílaná v tehdejší eNDéer (Německé demokratické republice) zaujala také diváky v eNeSeR (Německé spolkové republice), což vedlo k tomu, že i takzvaní západní Němci seriál koupili a ve shodě s tehdejšími standardy tamních seriálových produkcí Nemocnici lehce přestříhali a z třinácti dílů jich bylo najednou pouze devět.

Seriál i tak zabodoval, a to dokonce natolik, že později v koprodukcí ARD a Československé televize vznikla druhá řada Nemocnice (1981), což bylo v Čechách v té době naprostou novinkou a stalo se to historicky poprvé.

Dnes vás také jistě pobaví, že fanda na ženy a na rychlá auta, doktor Blažej (Josef Abrhám), jezdí v Hondě Civic první generace a sehnat ji na natáčení byl téměř neřešitelný problém. Pojistka byla vysoká a sáhnout si na ni anebo si do tohoto auta dokonce sednout byl často pouze sen herců i lidí ze štábu.

Funny.

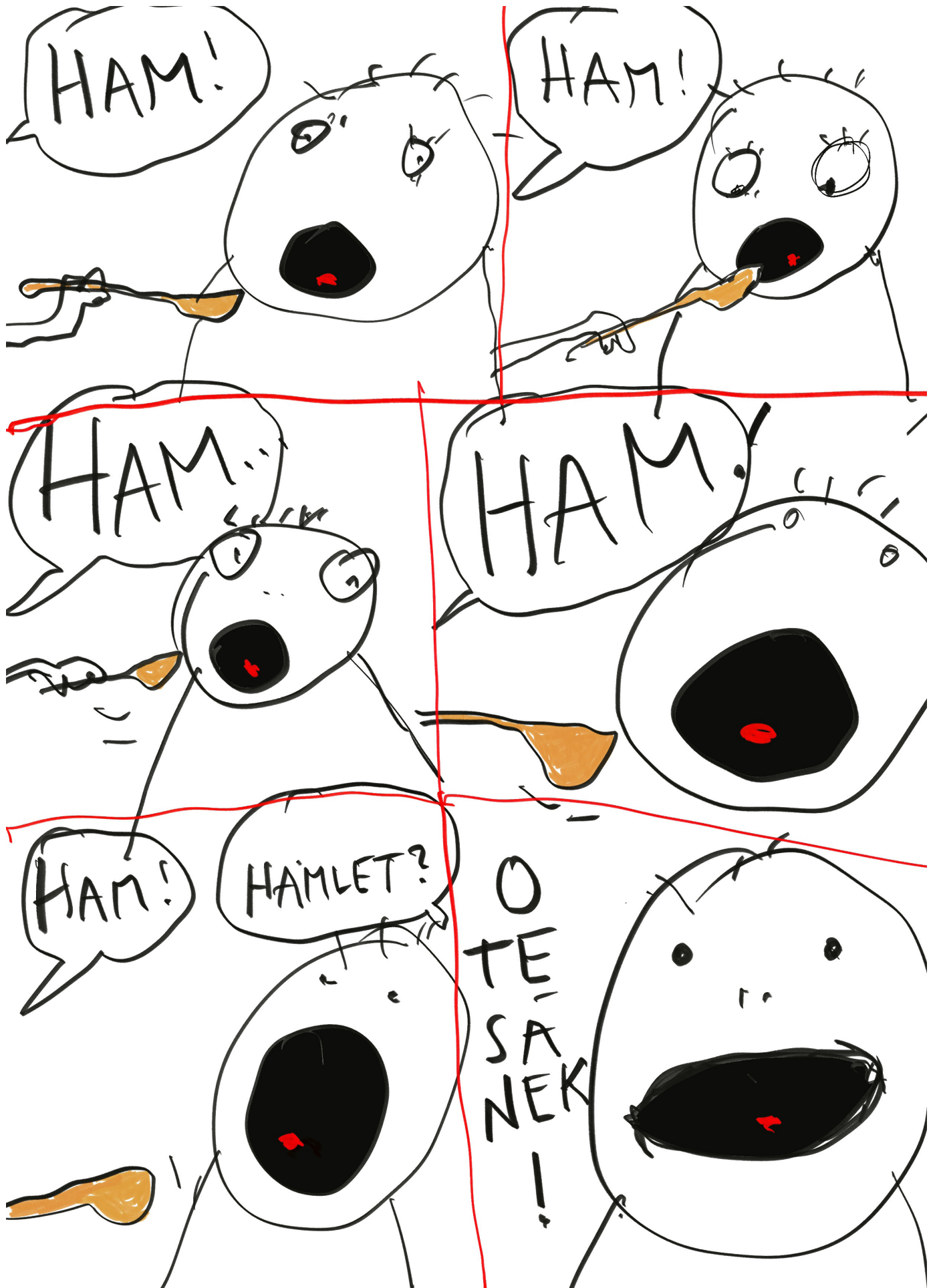
V roce 2008 vzniklo pokračování tohoto seriálu, ale zatímco první dvě řady si na filmové databázi drží stále poměrně vysoké hodnocení, třetí řada zcela propadla.

Pro nás je ale nejdůležitější, že část natáčení probíhala právě tady, v Mostě (seriálový Bor), kde byla tehdy otevřena supermoderní nemocnice, která stále slouží svému účelu.

Marek Douša

ORGANIZÁTOŘI

NIK

MOST

MĚSTSKÉ
divadlo
V MOSTĚ

divadlo
QDE
VSAD

HLAVNÍ PARTNEŘI

čstecký kraj

HOTEL ***
CASCADE

Benedikt
UBYTOVÁNÍ • RESTAURACE • SPORT

most
creative
space

CENTRAL MOST
VAŠE NÁKUPNÍ CENTRUM

PARTNEŘI

Mamarracha
latino-amerikan stěvek food by grillage

kavárna
na ulici

MOSTECKÉ
LISTY

amatorská
scéna

pro
kulturu

TISKÁRNA
K & B

pontevacovek
nahrávací studio

studio3

BELA
MOST

HERKUL
člen skupiny DAV

ResInvest
Commodities

Mustaches®

PROGRAM

Pátek 3. července

09.00 – 13.00

Workshopy

13.00 – 14.00 / Cascade

Oběd

14.00 – 15.25 / Městské divadlo

Divadlo SoLiTEater, Praha / režie: Klára Havránková

Gianni Clementi: Žid

16.00 – 17.15 / Divadlo rozmanitostí
U.F.O. – Unie Ftipných Osobností, Týniště nad Orlicí / režie: Veronika Plašilová

Jiří Havelka: Drama v kostce

16.00 – 17.00 / Central Stage

Pavel Janů & Matěj Mach

Mostečtí rodáci, poji je jedna důležitá věc, májí rádi hudbu.

17.30 – 19.00 / Cascade

Večeře

18.30 – 19.15 / Městské divadlo (ZK)

Diskuse (Žid)

19.30 – 21.50 / Městské divadlo

Divadelní klub Jirásek, Česká Lípa / režie: Štěpán Kňákal

Ladislav Klíma: Lidská tragikomedie

22.00 – 22.45 / Šapitó za divadlem

Matěj Výborný / koncert

22.30 – 00.00 / Cascade

Diskuse (Drama v kostce, Lidská tragikomedie)

Poradna

DIVADLO & LÁSKA:

Svěřte nesyvěřte

Trápíte se? Netrapte. A nestyďte se. Pište.

Se svým trápením se můžete svěřit v dopísku, který vhodíte do krabičky v infocentru.

Nebo pište anonymně na číslo +420 777 088 924.

Vyslechneme vás. A poradíme!

Téma dne: Prostě vztahy

"Milá redakce, na snídani v hotelu si ke mně přisedl neupravený muž, prý je taky z festivalu. Naše interakce skončila tím, že mi za krk plácl šunku. Mám to chápat jako pokus o flirt?"

Petr, 47 let, Praha

Milý Petře, děkujeme za libový dotaz! Záleží na tom, z jaké strany tě dotýčný plácl. Přistoupil-li ze strany pravé, jedná se jistě o pravého gentlemana, který se jen v souladu etiketou hostitele snažil tou nejpřímější cestou vyhovět tvým chlípným choutkám ranního chytče po vepřové kýtě. Přistoupil-li však ze strany levé, měj se na pozoru! Jedná se o zhýralého hejska, jenž se skrze uzeniny snaží podráždit morálku a dostat se do tvého vlnného podvědomí plného laskání tučňoučkových špičků. Radíme ti pečlivě sledovat, na jaké straně krku se příští ráno objeví onen šunkový plátek!

"Okolnosti mě nutí napsat svoji stížnost. Na festivalu mi dlouhodobě chybí nějaká větší zábava. Došlo to dokonce tak daleko, že nikdo neluští moji stopařskou výzvu. Jestli to takhle půjde dál, odjedu zpět na Chrudim."

Franta a Jarmila

Milý Franto, milá Jarmilo, na toto lze odpovědět jenom anglicky: Life is hard. Appreciate the details.

"Na každém festivalu si vždy najdu nějakého crushe... Ale letos... on už odjel. Co mám teď dělat?"

Anonymka

Milá anonymko, tvoji situaci chápeme. Musí to být strašné. Jsi zvyklá věnovat někomu pozornost, ale on nejen že tě nevidí, on tu dokonce ani není. To se může zdát jako doopravdický extrém. Nejlepší by bylo vyhradit si 20 minut denně, kdy budeš sama v pokoji a budeš myslet jenom na něj. Zbytek dne si můžeš dát volno, protože čas, který si zasloužil, uplyne, a ty se budeš konečně moct svobodně věnovat milostem či povinnostem, které ti život ukládá. Pokud je to Matěj Výborný, připadá nám v pořádku dát tomu klidně i 40 min času. Hodně štěstí.

Zitřejší téma: Divadlo a zvířátka.

Pište nám!

Stopařská výzva

Lušti a hledej

Vodítko vede k tajné schránce. Až ji najdeš, zapiš se na listinu. Který soubor bude mít víc čárek? Kdo s koho? Výhra jistá! !!! JINÉ MÍSTO KAŽDÝ DEN !!!

Vodítko pro 3. den:

Braň se červe, noc tě stíhá, luna spláče v zápětí, Za toitoikou se cos míhá, v trávě hledej objeti.

REDAKCE: Pavlína Schejbalová, Johana Jurášová, Filip Novák, Alena Zemančíková, David Slížek, Martin Rumler, Marek Douša, Kristýna Zejkanová (foto)